

BELGISCHE KAMER VAN  
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

24 januari 2017

**WETSVOORSTEL**

**tot wijziging van artikel 348-11  
van het Burgerlijk Wetboek, aangaande  
de weigering door de moeder of de vader  
om toe te stemmen in de adoptie**

AMENDEMENTEN

---

---

*Zie:*

Doc 54 **1152/ (2014/2015):**

- 001: Wetsvoorstel van mevrouw Gerkens en de heer Van Hecke.
- 002: Amendementen.
- 003: Advies van de Raad van State.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS  
DE BELGIQUE

24 janvier 2017

**PROPOSITION DE LOI**

**modifiant l'article 348-11  
du Code civil, en ce qui concerne  
le refus de consentement de la mère  
ou du père à l'adoption**

AMENDEMENTS

---

---

*Voir:*

Doc 54 **1152/ (2014/2015):**

- 001: Proposition de loi de Mme Gerkens et M. Van Hecke.
- 002: Amendements.
- 003: Avis du Conseil d'État.

5650

Nr. 6 VAN MEVROUW **BECQ c.s.**

## Opschrift

**Het opschrift vervangen als volgt:**

*“Wetsvoorstel tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek, betreffende de adoptie”.*

## VERANTWOORDING

Door deze reeks amendementen dient het opschrift van het wetsvoorstel te worden aangepast.

Sonja BECQ (CD&V)  
 Carina VAN CAUTER (Open Vld)  
 Kristien VAN VAERENBERGH (N-VA)  
 Raf TERWINGEN (CD&V)  
 Philippe GOFFIN (MR)  
 Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen)  
 Özlem ÖZEN (PS)  
 Annick LAMBRECHT (sp.a)  
 Christian BROTCORNE (cdH)  
 Gautier CALOMNE (MR)

N° 6 DE MME **BECQ ET CONSORTS**

## Intitulé

**Remplacer l'intitulé par ce qui suit:**

*“Proposition de loi modifiant le Code civil, en ce qui concerne l'adoption”.*

## JUSTIFICATION

Suite à la série d'amendements l'intitulé de la proposition de loi doit être adapté.

Nr. 7 VAN MEVROUW **BECQ c.s.**Art. 1/1 (*nieuw*)**Een artikel 1/1 invoegen, luidende:**

*“Art. 1/1. In artikel 343, § 1, van het Burgerlijk Wetboek, ingevoegd bij de wet van 24 april 2003, wordt b/1) ingevoegd, luidende:*

*“b/1) voormalige partner: de voormalige echtgenoot of de voormalige wettelijk samenwonende, of een van de gescheiden personen die op een permanente en affectieve wijze hebben samengewoond gedurende ten minste drie jaar, voor zover zij niet door een band van bloedverwantschap zijn verbonden die leidt tot een huwelijksverbod waarvoor de Koning geen ontheffing kan verlenen”.*

**VERANTWOORDING**

Deze wijziging strekt ertoe de wetgeving aan te passen aan de arresten 94/2012 en 94/2015 (zaak nr. 5894) van het Grondwettelijk Hof.

In die arresten oordeelt het Hof dat de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek, die vereisen dat de kandidaat-adoptant op het tijdstip van de indiening van het verzoek om adoptie gehuwd is met de wettelijke ouder van het kind, met die ouder een verklaring van wettelijke samenwoning heeft afgelegd of op een permanente en affectieve wijze met die ouder samenwoont sedert ten minste drie jaar “de voormalige partner van de moeder van het kind [verhinderen] om aan de [...] duurzame feitelijke relatie gevolgen te verlenen die de verbintenissen die die man ten aanzien van dat kind wenst aan te gaan, officieel verankeren” (arrest 94/2015, B.9.1; in dezelfde zin: arrest 94/2012, B.12.2).

“In die mate [hebben] die bepaling[en] gevolgen die onevenredig zijn ten aanzien van het door de wetgever nagestreefde doel, dat [...] mede is ingegeven door de overweging dat het in het belang is van het kind – dat “reeds uit zijn omgeving is weggehaald” – dat het wordt opgevangen in een “stabiel milieu” (arresten 94/2015, B.9.2 en 94/2012, B.12.3).

“In het geval van een duurzame feitelijke relatie tussen een kind en de voormalige partner van zijn moeder, zou de adoptie van dat kind door die man, in zoverre de juridische banden

N° 7 DE MME **BECQ ET CONSORTS**Art. 1/1 (*nouveau*)**Insérer un article 1/1 rédigé comme suit:**

*“Art. 1/1. Dans l'article 343, § 1<sup>er</sup>, du Code civil, inséré par la loi du 24 avril 2003, est inséré le b/1) rédigé comme suit:*

*“b/1) ancien partenaire: l'ancien époux ou l'ancien cohabitant légal, ou l'une ou l'autre des personnes séparées qui ont vécu ensemble de façon permanente et affective pendant une période d'au moins trois ans, pour autant qu'elles ne soient pas unies par un lien de parenté entraînant une prohibition de mariage dont elles ne peuvent être dispensées par le Roi”.*

**JUSTIFICATION**

Cette modification vise à adapter la législation aux arrêts 94/2012 et 94/2015 (affaire n°5894) de la Cour Constitutionnelle.

Dans ces arrêts, la Cour considère que les dispositions du Code civil, qui exigent qu'au moment de l'introduction de la demande en adoption, le candidat adoptant soit marié au parent légal de l'enfant, ait fait avec ce parent une déclaration de cohabitation légale ou cohabite avec lui de manière permanente et affective depuis au moins trois ans, “empêchent l'ancien partenaire de la mère de l'enfant de donner à la relation de fait durable (...) des effets consacrant officiellement les engagements que cet homme souhaite prendre à l'égard de cet enfant” (arrêt 94/2015, B. .1; Dans le même sens: arrêt 94/2012, B.12.2).

“Dans cette mesure, les dispositions ont des effets disproportionnés par rapport à l'objectif poursuivi par le législateur, lequel est dicté (...) par la considération qu'il est dans l'intérêt de l'enfant – qui “a déjà vécu un déracinement” – qu'il soit accueilli dans un “environnement stable” (arrêts 94/2015, B.9.2 et 94/2012, B.12.3).

“Dans le cas d'une relation de fait durable entre un enfant et l'ancien partenaire de sa mère, l'adoption de cet enfant par cet homme, dès lors que les liens juridiques entre l'enfant et

tussen het kind en zijn oorspronkelijke familie behouden blijven, noch met zich meebrengen dat het kind uit zijn omgeving wordt weggehaald, noch dat het zou worden opgevoed in een milieu dat per definitie dient te worden beschouwd als instabiel. Een dergelijke adoptie zou integendeel doorgaans kunnen bijdragen tot de stabiliteit van het milieu waarin het kind opgroeit en de bestaande feitelijke verhoudingen binnen dat milieu juridisch kunnen bekrachtigen.” (arrest 94/2015, B.9.2; in dezelfde zin: arrest 94/2012, B.12.3).

Gelet op beide arresten wordt voorgesteld artikel 343 te wijzigen om het begrip “voormalige partner” te definiëren, een nieuw artikel – 343–3 – toe te voegen in afdeling 2 (Bepalingen gemeenschappelijk aan beide vormen van adoptie), § 1 (Voorwaarden voor adoptie), punt A (Grondvoorwaarden) om te bepalen onder welke voorwaarden de voormalige partner van de moeder of van de vader van het kind het kind kan adopteren en de artikelen van het Burgerlijk Wetboek met betrekking tot de intrafamiliale adoptie die een weerslag ondervinden van die wijzigingen dienovereenkomstig te wijzigen.

De termen “voormalige partner” worden gebruikt door het Grondwettelijk Hof en bieden het voordeel dat alle in aanmerking genomen situaties worden beoogd (voormalige echtgenoot en voormalige samenwonende).

De aan het Grondwettelijk Hof voorgelegde zaken hebben betrekking op voormalige samenwonenden (meer in het bijzonder voormalige feitelijk samenwonenden). Het lijkt evenwel niet opportuun te zijn de wetswijziging te beperken tot die situatie aangezien zij betrekking zou kunnen hebben op voormalige wettelijk samenwonenden of voormalige echtgenoten (kind geadopteerd door één enkele echtgenoot tijdens het huwelijk).

De voorgestelde definitie biedt de mogelijkheid naar gelang van het artikel ofwel de kandidaat-adoptant, ofwel de vader of de moeder van het kind te beogen.

sa famille d’origine restent maintenus, n’aurait pour effet ni que l’enfant vive un déracinement, ni qu’il soit élevé dans un environnement devant être considéré, par définition, comme instable. Une telle adoption pourrait au contraire généralement contribuer à la stabilité de l’environnement dans lequel l’enfant grandit et confirmer juridiquement les rapports de faits existants au sein de cet environnement.” (arrêt 94/2015, B. .2; Dans le même sens: arrêt 94/2012, B.12.3).

Compte tenu de ces deux arrêts, il est proposé de modifier l’article 343 pour définir la notion d’ “ancien partenaire”, d’ajouter un nouvel article – 343–3 – dans la section 2 (Dispositions communes aux deux sortes d’adoption), § 1<sup>er</sup> (des conditions de l’adoption), point A (Conditions fondamentales) pour déterminer les conditions auxquelles l’ancien partenaire de la mère ou du père de l’enfant peut l’adopter et de modifier en conséquence les articles du Code civil relatifs à l’adoption intrafamiliale impactés par ces modifications.

Les termes “ancien partenaire” sont utilisés par la Cour Constitutionnelle et présentent l’avantage de viser l’ensemble des situations envisagées (ancien époux et ancien cohabitant).

Les affaires soumises à la Cour constitutionnelle concernent des anciens cohabitants (plus particulièrement des anciens cohabitants de fait). Il ne semble cependant pas opportun de limiter la modification législative à cette situation, dans la mesure où elle pourrait concerner des anciens cohabitants légaux ou des anciens époux (enfant adopté par un seul époux pendant le mariage).

La définition proposée permet de viser, en fonction de l’article, soit le candidat adoptant, soit le père ou la mère de l’enfant.

Er moet worden opgemerkt dat de definitie van de adoptant niet moet worden gewijzigd, aangezien de voormalige partner, kandidaat-adoptant, onder de categorie “een persoon” valt.

Sonja BECQ (CD&V)  
Carina VAN CAUTER (Open Vld)  
Kristien VAN VAERENBERGH (N-VA)  
Raf TERWINGEN (CD&V)  
Philippe GOFFIN (MR)  
Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen)  
Özlem ÖZEN (PS)  
Annick LAMBRECHT (sp.a)  
Christian BROTCORNE (cdH)  
Gautier CALOMNE (MR)

Il est à noter qu’il n’y a pas lieu de modifier la définition de l’adoptant, l’ancien partenaire, candidat à l’adoption, tombant dans la catégorie “une personne”.

Nr. 8 VAN MEVROUW **BECQ c.s.**Art. 1/2 (*nieuw*)**Een artikel 1/2 invoegen, luidende:**

*“Art. 1/2. In Boek I, Titel VIII, Hoofdstuk I, Afdeling 2, van hetzelfde Wetboek, wordt een artikel 344-3 ingevoegd, luidende:*

*“Art. 344-3. Een persoon kan het kind van zijn voormalige partner adopteren voor zover de volgende voorwaarden vervuld zijn:*

*1° het kind werd geadopteerd door de voormalige partner tijdens het huwelijk of een, adoptieve of andere, afstammingsband werd vastgesteld tussen het kind en de voormalige partner tijdens de wettelijke samenwoning of tijdens het samenleven bedoeld in artikel 343, § 1, b/1);*

*2° het kind heeft slechts één vastgestelde afstammingsband; en*

*3° die persoon onderhoudt met het kind een duurzame feitelijke relatie, zowel op affectief als op materieel vlak.”.”.*

**VERANTWOORDING**

Deze wijziging strekt ertoe de wetgeving aan te passen aan de arresten 94/2012 en 94/2015 (zaak nr. 5894) van het Grondwettelijk Hof. Er wordt verwezen naar de uiteenzettingen bij het amendement waarin wordt voorgesteld een artikel 1/1 in te voegen.

Het is beter een specifiek artikel in te voeren voor de adoptie door de voormalige partner, in de afdeling met betrekking tot beide vormen van adoptie, dan die voorwaarden te integreren in de definitie van de voormalige partner opgenomen in artikel 343, § 1, c).

De drie voorgestelde voorwaarden (geboorte of adoptie van het kind tijdens de partnerrelatie; slechts één vastgestelde afstammingsband en het bestaan van een duurzame relatie

N° 8 DE MME **BECQ ET CONSORTS**Art. 1/2 (*nouveau*)**Insérer un article 1/2 rédigé comme suit:**

*“Art. 1/2. Dans le Livre Premier, Titre VIII, Chapitre I<sup>er</sup>, Section 2, du même Code, il est inséré un article 344-3 rédigé comme suit:*

*“Art. 344-3. Une personne peut adopter l'enfant de son ancien partenaire, pour autant que les conditions suivantes soient remplies:*

*1° l'enfant a été adopté par l'ancien partenaire pendant le mariage ou un lien de filiation, adoptive ou autre, a été établi entre l'enfant et l'ancien partenaire pendant la cohabitation légale ou pendant la vie commune visée à l'article 343, § 1<sup>er</sup>, b 1);*

*2° l'enfant n'a qu'un seul lien de filiation établi; et*

*3° cette personne entretient avec l'enfant une relation de fait durable, tant sur le plan affectif que matériel.”.”.*

**JUSTIFICATION**

Cette modification vise à adapter la législation aux arrêts 94/2012 et 94/2015 (affaire n°5894) de la Cour Constitutionnelle. Il est renvoyé aux développements repris sous l'amendement proposant d'insérer un article 1/1.

Il est préférable d'introduire un article spécifique à l'adoption par l'ancien partenaire, dans la section consacrée aux deux sortes d'adoption, plutôt qu'intégrer ces conditions dans la définition de l'ancien partenaire reprise à l'article 343, § 1<sup>er</sup>, c).

Les trois conditions proposées (naissance ou adoption de l'enfant pendant la relation de couple; un seul lien de filiation établi et existence d'une relation durable entre l'enfant et le

tussen het kind en de kandidaat-adoptant) zijn gebaseerd op de feitelijke elementen aangehaald door het Hof in de twee voornoemde arresten, met name:

- permanente en affectieve relatie van meer dan drie jaar tussen de voormalige partner en de moeder, al dan niet adoptiemoeder, van het kind;
- kind geboren tijdens de relatie;
- biologische vader onbekend, geen wettelijke vader;
- duurzame feitelijke relatie, zowel vanuit moreel als vanuit materieel oogpunt, tussen de persoon die om adoptie verzoekt en het kind;
- akkoord van de moeder (en van de kinderen).

De bewoordingen "...het kind werd geadopteerd door de voormalige partner tijdens het huwelijk of een, adoptieve of andere, afstammingsband werd vastgesteld tussen het kind en de voormalige partner tijdens de wettelijke samenwoning of tijdens het samenleven bedoeld in artikel 343, § 1, b/1)..." zijn gericht op de volgende gevallen: geboorte van het kind tijdens het samenleven (arrest 94/2012); geboorte van het kind verlaten door zijn biologische moeder en adoptie door zijn adoptiemoeder tijdens de samenwoning (arrest 94/2015); geboorte van het kind vóór het samenleven, maar geadopteerd door een van de partners tijdens het samenleven (door het Grondwettelijk Hof niet beoogd geval, maar niet echt verschillend van arrest 94/2015).

De specifieke formulering voor het huwelijk strekt ertoe de geboorte van het kind in het kader van het huwelijk uit te sluiten, aangezien in dat geval het vermoeden van vaderschap de ambtshalve vaststelling van de afstamming mogelijk zal maken.

Sonja BECQ (CD&V)  
Carina VAN CAUTER (Open Vld)  
Kristien VAN VAERENBERGH (N-VA)  
Raf TERWINGEN (CD&V)  
Philippe GOFFIN (MR)  
Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen)  
Özlem ÖZEN (PS)  
Annick LAMBRECHT (sp.a)  
Christian BROTCORNE (cdH)  
Gautier CALOMNE (MR)

candidat adoptant) se basent sur les éléments de faits mis en avant par la Cour dans les 2 arrêts précités, à savoir:

- relation permanente et affective de plus de trois ans entre l'ancien partenaire et la mère, adoptive ou non, de l'enfant;
- enfant né durant la relation;
- père biologique inconnu, pas de père légal;
- relation de fait durable, d'un point de vue tant moral que matériel, entre le demandeur en adoption et l'enfant;
- accord de la mère (et des enfants).

Les termes "... l'enfant a été adopté par l'ancien partenaire pendant le mariage ou un lien de filiation, adoptive ou autre, a été établi entre l'enfant et l'ancien partenaire pendant la cohabitation légale ou pendant la vie commune visée à l'article 343, § 1<sup>er</sup>, b/1)..." entendent viser les hypothèses suivantes: naissance de l'enfant pendant la vie commune (arrêt 94/2012); naissance de l'enfant abandonné par sa mère biologique et adoption par sa mère adoptive pendant la cohabitation (arrêt 94/2015); naissance de l'enfant avant la vie commune, mais adopté par un des partenaires pendant la vie commune (hypothèse non visée par la Cour constitutionnelle, mais pas vraiment différente de l'arrêt 94/2015).

La formulation spécifique pour le mariage vise à exclure la naissance de l'enfant dans le cadre du mariage, puisque dans cette hypothèse la présomption de paternité permettra l'établissement d'office de la filiation.

Nr. 9 VAN MEVROUW **BECQ c.s.**Art. 1/3 (*nieuw*)**Een artikel 1/3 invoegen, luidende:**

*“Art. 1/3. In artikel 345, tweede lid, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 24 april 2003, worden de woorden “of van de samenwonende” vervangen door de woorden “, van de samenwonende of van de voormalige partner”.”*

## VERANTWOORDING

Het gaat om noodzakelijke amendementen gelet op de mogelijkheid voor een persoon om een verzoek in te dienen met het oog op adoptie van het kind van zijn voormalige partner na het huwelijk, de wettelijke samenwoning of de periode van samenleven (zie de voorgestelde artikelen 343, § 1, b/1 en 344-3).

De voormalige partner moet uitdrukkelijk worden beoogd in de artikelen die betrekking hebben op de intrafamiliale adoptie en artikel 345, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek moet dan ook worden gewijzigd.

Sonja BECQ (CD&V)  
 Carina VAN CAUTER (Open Vld)  
 Kristien VAN VAERENBERGH (N-VA)  
 Raf TERWINGEN (CD&V)  
 Philippe GOFFIN (MR)  
 Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen)  
 Özlem ÖZEN (PS)  
 Annick LAMBRECHT (sp.a)  
 Christian BROTCORNE (cdH)  
 Gautier CALOMNE (MR)

N° 9 DE MME **BECQ ET CONSORTS**Art. 1/3 (*nouveau*)**Insérer un article 1/3 rédigé comme suit:**

*“Art. 1/3. Dans l’article 345, alinéa 2, du même Code, inséré par la loi du 24 avril 2003, les mots “ou du cohabitant” sont remplacés par les mots “, du cohabitant ou de l’ancien partenaire”.”*

## JUSTIFICATION

Il s’agit d’amendements nécessaires compte tenu de la possibilité pour une personne d’introduire une demande en adoption de l’enfant de son ancien partenaire après le mariage, la cohabitation légale ou la période de vie commune (voir les articles 343, § 1<sup>er</sup>, b/1 et 344-3 proposés).

Il y a lieu de viser expressément l’ancien partenaire dans les articles qui concernent l’adoption intrafamiliale et donc modifier l’article 345, alinéa 2, alinéa 1<sup>er</sup> du Code Civil.



Nr. 10 VAN MEVROUW **BECQ c.s.**Art. 1/4 (*nieuw*)**Een artikel 1/4 invoegen, luidende:**

*“Art. 1/4. In artikel 346-2, derde lid, 1°, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 24 april 2003, worden de woorden “of met de persoon met wie hij samenwoont” vervangen door de woorden “, met de persoon met wie hij samenwoont of met zijn voormalige partner”.”.*

## VERANTWOORDING

Het gaat om noodzakelijke amendementen gelet op de mogelijkheid voor een persoon om een verzoek in te dienen met het oog op adoptie van het kind van zijn voormalige partner na het huwelijk, de wettelijke samenwoning of de periode van samenleven (zie de voorgestelde artikelen 343, § 1, b/1 en 344-3).

De voormalige partner moet uitdrukkelijk worden beoogd in de artikelen die betrekking hebben op de intrafamiliale adoptie en artikel 346-2, derde lid, 1°, van het Burgerlijk Wetboek moet dan ook worden gewijzigd.

Sonja BECQ (CD&V)  
 Carina VAN CAUTER (Open Vld)  
 Kristien VAN VAERENBERGH (N-VA)  
 Raf TERWINGEN (CD&V)  
 Philippe GOFFIN (MR)  
 Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen)  
 Özlem ÖZEN (PS)  
 Annick LAMBRECHT (sp.a)  
 Christian BROTCORNE (cdH)  
 Gautier CALOMNE (MR)

N° 10 DE MME **BECQ ET CONSORTS**Art. 1/4 (*nouveau*)**Insérer un article 1/4 rédigé comme suit:**

*“Art. 1/4. Dans l’article 346-2, alinéa 3, 1°, du même Code, inséré par la loi du 24 avril 2003, les mots “ou à son cohabitant” sont remplacés par les mots “, à son cohabitant ou à son ancien partenaire”.”.*

## JUSTIFICATION

Il s’agit d’amendements nécessaires compte tenu de la possibilité pour une personne d’introduire une demande en adoption de l’enfant de son ancien partenaire après le mariage, la cohabitation légale ou la période de vie commune (voir les articles 343, § 1<sup>er</sup>, b/1 et 344-3 proposés).

Il y a lieu de viser expressément l’ancien partenaire dans les articles qui concernent l’adoption intrafamiliale et donc modifier l’article 346-2, alinéa 3, 1° du Code Civil.

Nr. 11 VAN MEVROUW **BECQ c.s.**Art. 1/5 (*nieuw*)**Een artikel 1/5 invoegen, luidende:**

*“Art. 1/5. In artikel 347-1, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 24 april 2003, wordt gewijzigd als volgt:*

*1° de woorden “Een kind” worden vervangen door de woorden “Een persoon”;*

*2° na de woorden “zowel bij wijze van een gewone adoptie als” worden de woorden “, in geval van een kind,” ingevoegd.”.*”.

## VERANTWOORDING

De voorgestelde wijziging volgt op arrest 116/2016 van 22 september 2016 van het Grondwettelijk Hof.

In dat arrest oordeelt het Hof dat het verschil in behandeling tussen meerderjarige personen volgens de aard van hun afstamming, met name al dan niet geadopteerd zijn tijdens de minderjarigheid, niet verantwoord is. “De omstandigheid dat men tijdens de minderjarigheid is geadopteerd, vertoont immers geen relevante band ten aanzien van de mogelijkheid om het voorwerp van een gewone adoptie uit te maken zodra de meerderjarige leeftijd is bereikt” (B.8).

Sonja BECQ (CD&V)  
Carina VAN CAUTER (Open Vld)  
Kristien VAN VAERENBERGH (N-VA)  
Raf TERWINGEN (CD&V)  
Philippe GOFFIN (MR)  
Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen)  
Özlem ÖZEN (PS)  
Annick LAMBRECHT (sp.a)  
Christian BROTCORNE (cdH)  
Gautier CALOMNE (MR)

N° 11 DE MME **BECQ ET CONSORTS**Art. 1/5 (*nouveau*)**Insérer un article 1/5 rédigé comme suit:**

*“Art. 1/5. Dans l'article 347-1, alinéa 1 du même Code, inséré par la loi du 24 avril 2003, les modifications suivantes sont apportées:*

*1° les mots “Un enfant qui a déjà été adopté” sont remplacés par les mots “Une personne qui a déjà été adoptée”;*

*2° les mots “, s’il s’agit d’un enfant, de manière” sont ajoutés après les mots “peut être adoptée une nouvelle fois, de manière simple ou”.*”.

## JUSTIFICATION

La modification proposée fait suite à l'arrêt 116/2016 du 22 septembre 2016 de la Cour constitutionnelle.

Dans cet arrêt, la Cour juge que la différence de traitement entre personnes majeures selon la nature de leur filiation, à savoir avoir été adopté ou pas au cours de la minorité, n'est pas justifiée. “En effet, la circonstance d'avoir fait l'objet d'une adoption au cours de la minorité ne présente aucun lien de pertinence à l'égard de la possibilité de faire l'objet d'une adoption simple une fois l'âge de la majorité atteint” (B. 8).

Nr. 12 VAN MEVROUW **BECQ c.s.**Art. 1/6 (*nieuw*)**Een artikel 1/6 invoegen, luidende:**

*“Art. 1/6. In artikel 347-2 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 24 april 2003, worden de woorden “of samenwonende” vervangen door de woorden “, de nieuwe samenwonende of de voormalige partner”.”.*

## VERANTWOORDING

Het gaat om noodzakelijke amendementen gelet op de mogelijkheid voor een persoon om een verzoek in te dienen met het oog op adoptie van het kind van zijn voormalige partner na het huwelijk, de wettelijke samenwoning of de periode van samenleven (zie de voorgestelde artikelen 343, § 1, b/1 en 344-3).

De voormalige partner moet uitdrukkelijk worden beoogd in de artikelen die betrekking hebben op de intrafamiliale adoptie en artikel 347-2 van het Burgerlijk Wetboek moet dan ook worden gewijzigd.

Sonja BECQ (CD&V)  
Carina VAN CAUTER (Open Vld)  
Kristien VAN VAERENBERGH (N-VA)  
Raf TERWINGEN (CD&V)  
Philippe GOFFIN (MR)  
Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen)  
Özlem ÖZEN (PS)  
Annick LAMBRECHT (sp.a)  
Christian BROTCORNE (cdH)  
Gautier CALOMNE (MR)

N° 12 DE MME **BECQ ET CONSORTS**Art. 1/6 (*nouveau*)**Insérer un article 1/6 rédigé comme suit:**

*“Art. 1/6. Dans l’article 347-2, du même Code, inséré par la loi du 24 avril 2003, les mots “ou cohabitant” sont remplacés par les mots “, le nouveau cohabitant ou l’ancien partenaire”.”.*

## JUSTIFICATION

Il s’agit d’amendements nécessaires compte tenu de la possibilité pour une personne d’introduire une demande en adoption de l’enfant de son ancien partenaire après le mariage, la cohabitation légale ou la période de vie commune (voir les articles 343, § 1<sup>er</sup>, b/1 et 344-3 proposés).

Il y a lieu de viser expressément l’ancien partenaire dans les articles qui concernent l’adoption intrafamiliale et donc modifier l’article 347-2 du Code Civil.

Nr. 13 VAN MEVROUW **BECQ c.s.**

## Art. 2

**Dit artikel vervangen als volgt:**

*“Art. 2. In artikel 348-11 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 24 april 2003 en gewijzigd bij de wet van 30 juli 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:*

*1° het tweede lid wordt vervangen als volgt:*

*“Wanneer evenwel de vader of de moeder van het kind weigert in de adoptie toe te stemmen, kan de rechtbank de adoptie pas uitspreken wanneer na een grondig maatschappelijk onderzoek gebleken is dat deze persoon zich niet meer om het kind heeft bekommerd of de gezondheid, de veiligheid of de zedelijkheid van het kind in gevaar heeft gebracht, behalve wanneer het gaat om een nieuwe adoptie of wanneer het gaat om de adoptie van het kind of van het adoptief kind van een echtgeno(o)t(e), van een samenwonende partner of van een voormalige partner ten aanzien van wie een gemeenschappelijk ouderlijk engagement bestaat.”;*

*2° het artikel wordt aangevuld met een lid, luidende:*

*“Om het onverantwoorde karakter te beoordelen van de weigering om toestemming te verlenen, houdt de rechtbank rekening met het belang van het kind.”.*”.

**VERANTWOORDING**

Deze wijziging strekt ertoe artikel 348-11 van het Burgerlijk Wetboek aan te passen aan de arresten 93/2012 en 94/2015 (zaak nr. 6021) van het Grondwettelijk Hof.

In die arresten oordeelt het Hof als volgt: “Het mogelijke belang van het kind om het voordeel van een dubbele juridische afstammingsband te genieten, haalt het in beginsel op het recht van de moeder om te weigeren toe te stemmen in de adoptie door de vrouw met wie zij gehuwd was en die met haar een mee-ouderschapproject had aangegaan vóór de

N° 13 DE MME **BECQ ET CONSORTS**

## Art. 2

**Remplacer cet article par ce qui suit:**

*“Art. 2. Dans l’article 348-11, du même Code, inséré par la loi du 24 avril 2003 et modifié par la loi du 30 juillet 2013, les modifications suivantes sont apportées:*

*1° l’alinéa 2 est remplacé par ce qui suit:*

*“Toutefois, si ce refus émane de la mère ou du père d’un enfant, le tribunal ne peut prononcer l’adoption, que s’il apparaît, au terme d’une enquête sociale approfondie, que cette personne s’est désintéressée de l’enfant ou en a compromis la santé, la sécurité ou la moralité, sauf lorsqu’il s’agit d’une nouvelle adoption ou lorsqu’il s’agit de l’adoption de l’enfant ou de l’enfant adoptif d’un époux, d’un cohabitant ou d’un ancien partenaire à l’égard duquel un engagement parental commun existe.”;*

*2° l’article est complété par un alinéa rédigé comme suit:*

*“Pour apprécier le caractère abusif du refus de consentement, le tribunal tient compte de l’intérêt de l’enfant.”.*”.

**JUSTIFICATION**

Cette modification vise à adapter l’article 348-11 du Code civil aux arrêts 93/2012 et 94/2015 (affaire n°6021) de la Cour constitutionnelle.

Dans ces arrêts, la Cour considère que “l’intérêt potentiel de l’enfant à bénéficier d’un double lien de filiation juridique l’emporte en principe sur le droit de la mère de refuser son consentement à l’adoption par la femme avec laquelle elle était mariée, qui avait engagé avec elle un projet de coparentalité avant la naissance de l’enfant et l’avait poursuivi après

geboorte van het kind en dat project erna had voortgezet, in het kader van een adoptieprocedure" (arresten 93/2012, B.14 en 94/2015, B.23).

"De vereiste van toestemming waarin is voorzien bij artikel 348-11 van het Burgerlijk Wetboek streeft een wettig doel na, aangezien artikel 356-1, tweede lid, van hetzelfde Wetboek bepaalt dat het kind dat ten volle is geadopteerd, ophoudt tot zijn oorspronkelijke familie te behoren. Het derde lid van artikel 356-1 bepaalt evenwel dat de adoptieve kinderen van de echtgenoot van de adoptant niet ophouden tot de oorspronkelijke familie te behoren" (arrest 93/2012, B.14).

"Het kind dat het voorwerp van een gewone adoptie uitmaakt, houdt niet op tot zijn oorspronkelijke familie te behoren" (arrest 94/2015, B.23).

In beide zaken beslist het bijgevolg dat "de maatregel die de weigering van de moeder om haar toestemming te verlenen instelt als een absolute grond van niet-ontvankelijkheid, behalve indien de moeder zich niet meer om het kind heeft bekommerd of de gezondheid, de veiligheid of de zedelijkheid van het kind in gevaar heeft gebracht, en die aan de rechter dus geen enkele mogelijkheid laat om rekening te houden met het belang van het kind om in voorkomend geval het onverantwoorde karakter te beoordelen van de weigering om die toestemming te verlenen, niet redelijk verantwoord [is] en derhalve niet bestaanbaar [is] met de artikelen 10, 11, 22 en 22bis van de Grondwet" (arresten 93/2012, B.14 en 94/2015, B.23).

Gelet op beide arresten wordt voorgesteld artikel 348-11, tweede lid, te wijzigen.

De twee voornoemde arresten van het Hof beogen vrij soortgelijke situaties die worden gekenmerkt door de volgende feitelijke elementen:

- meeeouderschapsproject opgestart tijdens het huwelijk of de partnerrelatie (medisch begeleide voortplanting);
- geboorte van het kind tijdens het samenleven;
- adoptieprocedure opgestart tijdens het huwelijk of de relatie;
- daadwerkelijke familiale band tussen het kind en de voormalige partner;
- weigering door de moeder om toe te stemmen in de adoptie wegens de scheiding.

celle-ci, dans le cadre d'une procédure d'adoption" (arrêts 93/2012, B.14 et 94/2015, B.23).

"L'exigence de consentement prévu par l'article 348-11 du Code civil poursuit un but légitime dès lors que l'article 356-1, alinéa 2, du même Code dispose que l'enfant qui fait l'objet d'une adoption plénière cesse d'appartenir à sa famille d'origine. Toutefois, l'alinéa 3 de l'article 356-1 dispose que l'enfant adoptif du conjoint de l'adoptant ne cesse pas d'appartenir à la famille d'origine" (arrêt 93/2012, B.14).

"L'enfant qui fait l'objet d'une adoption simple ne cesse pas d'appartenir à sa famille d'origine" (arrêt 94/2015, B.23).

En conséquence, elle décide dans les deux affaires que "la mesure qui érige le refus du consentement de la mère en fin de non-recevoir absolue, sauf si la mère s'est désintéressée de l'enfant ou en a compromis la santé, la sécurité ou la moralité, et qui ne laisse donc au juge aucune possibilité de tenir compte de l'intérêt de l'enfant pour apprécier, le cas échéant, le caractère abusif du refus de ce consentement, n'est pas raisonnablement justifiée et n'est dès lors pas compatible avec les articles 10, 11, 22 et 22bis de la Constitution" (arrêts 93/2012, B.14 et 94/2015, B.23).

Compte-tenu de ces deux arrêts, il est proposé de modifier l'alinéa 2 de l'article 348-11.

Les deux arrêts précités de la Cour visent des situations assez similaires qui se caractérisent par les éléments de faits suivants:

- projet de coparentalité entamé pendant le mariage ou la relation de couple (Procréation médicalement assistée);
- naissance de l'enfant durant la vie de couple;
- procédure d'adoption entamée pendant le mariage ou la relation;
- lien familial effectif entre l'enfant et l'ancien partenaire;
- refus du consentement de la mère à l'adoption en raison de la séparation.

Het lijkt evenwel moeilijk te zijn de wetswijziging strikt te beperken tot de door het Hof beoogde situatie. Er wordt dan ook voorgesteld de mogelijkheid voor de rechter om de adoptie uit te spreken indien hij van oordeel is dat de toestemming van de vader of van de moeder van het kind op onverantwoorde wijze is geweigerd en om rekening te houden met het belang van het kind om het onverantwoorde karakter te beoordelen van die weigering, uit te breiden tot alle intrafamiliale adopties.

De adoptie kan worden uitgesproken indien de rechtbank van oordeel is dat de toestemming van de vader of van de moeder van het kind op onverantwoorde wijze is geweigerd, zulks niet enkel wanneer het gaat om een nieuwe adoptie (zoals thans het geval is), maar ook wanneer het gaat om de adoptie van het kind of van het adoptief kind van een echtgeno(o)t(e), van een samenwonende partner of van een voormalige partner ten aanzien van wie een gemeenschappelijk ouderlijk engagement bestaat.

De formulering “ten aanzien van wie een gemeenschappelijk ouderlijk engagement bestaat” lijkt beter aangezien zij de mogelijkheid biedt de verschillende feitelijke elementen waarmee het Hof rekening houdt (mee-ouderschapproject, ouderlijk engagement, daadwerkelijke familiale band) te omvatten en ruimte te maken voor de beoordeling van de rechter.

In geval van een adoptie door de voormalige partner en van onverantwoorde weigering door de wettelijke ouder van het kind om toestemming te verlenen, moet de rechter controleren of de voorwaarden van de artikelen 343-3 en 348-11 vervuld zijn alvorens het onverantwoorde karakter van de weigering om toestemming te verlenen rekening houdend met het belang van het kind te beoordelen.

De wet van 5 mei 2014 houdende de vaststelling van de afstamming van de meemoeder zou de mogelijkheid moeten bieden in de toekomst de gevallen van adoptie door de voormalige partner en dus ook van weigering door de moeder van het kind om toestemming te verlenen, te beperken maar niet uit te sluiten.

De invoeging van een derde lid volgt op de opmerking van de afdeling Wetgeving van de Raad van State in advies 59 770/2/V van 12 september 2016: “(...) in het licht van artikel 22*bis* van de Grondwet, zoals het Grondwettelijk Hof het inzonderheid in de voornoemde arresten heeft geïnterpreteerd – [lijkt het] wenselijk om artikel 348-11, eerste lid (...), van het

Il paraît néanmoins difficile de limiter strictement la modification législative à la situation visée par la Cour. Il est donc proposé d'étendre à l'ensemble des adoptions intrafamiliales la possibilité pour le juge de prononcer l'adoption s'il estime que le refus de consentement du père ou de la mère de l'enfant est abusif et de tenir compte de l'intérêt de l'enfant pour apprécier le caractère abusif de ce refus.

L'adoption peut être prononcée s'il apparaît au tribunal que le refus de consentement du père ou de la mère de l'enfant est abusif, non seulement s'il s'agit d'une nouvelle adoption (comme c'est le cas actuellement), mais également s'il s'agit de l'adoption de l'enfant ou de l'enfant adoptif d'un époux, d'un cohabitant ou d'un ancien partenaire à l'égard duquel un engagement parental commun existe.

La formulation “à l'égard duquel un engagement parental commun existe” semble préférable car elle permet d'englober les différents éléments de faits pris en compte par la Cour (projet de coparentalité, engagement parental, lien familial effectif) et de laisser la place à l'appréciation du juge.

Dans l'hypothèse d'une adoption par l'ancien partenaire et de refus abusif du consentement du parent légal de l'enfant, le juge devra vérifier si les conditions des articles 343-3 et 348-11 sont remplies avant d'évaluer le caractère abusif du refus de consentement au regard de l'intérêt de l'enfant.

La loi du 5 mai 2014 portant établissement de la filiation de la coparente devrait permettre de limiter à l'avenir, mais pas d'exclure, les hypothèses d'adoption par l'ancien partenaire et, donc également, de refus de consentement de la mère de l'enfant.

L'insertion d'un troisième alinéa fait suite à la remarque formulée par la section législation du Conseil d'État dans l'avis 59 770/2/V du 12 septembre 2016: “(...) Au regard de l'article 22*bis* de la constitution tel qu'interprété par la Cour constitutionnelle notamment dans les arrêts précités, il paraît adéquat de compléter l'article 348-11, alinéa 1<sup>er</sup> (...), du Code

Burgerlijk Wetboek dusdanig aan te vullen dat eruit blijkt dat de onverantwoorde wijze waarvan sprake is aan het einde van die bepaling, de gevallen betreft waarin de weigering tot toestemming in de adoptie het belang van het kind zou schaden”.

Sonja BECQ (CD&V)  
Carina VAN CAUTER (Open Vld)  
Kristien VAN VAERENBERGH (N-VA)  
Raf TERWINGEN (CD&V)  
Philippe GOFFIN (MR)  
Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen)  
Özlem ÖZEN (PS)  
Annick LAMBRECHT (sp.a)  
Christian BROTCORNE (cdH)  
Gautier CALOMNE (MR)

civil de manière à faire apparaître que l’abus dont il est question à la fin de cette disposition couvre les hypothèses où le refus de consentement à l’adoption serait contraire à l’intérêt de l’enfant.”

Nr. 14 VAN MEVROUW **BECQ c.s.**Art. 2/1 (*nieuw*)**Een artikel 2/1 invoegen, luidende:**

*“Art. 2/1. In artikel 353-2, § 1, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 8 mei 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:*

*1° de woorden “van een echtgenoot of samenwonende” worden vervangen door de woorden “van een echtgenoot, van een samenwonende of van een voormalige partner”;*

*2° de woorden “van de echtgenoot of samenwonende” worden vervangen door de woorden “van de echtgenoot, van de samenwonende of van de voormalige partner”.”.*

**VERANTWOORDING**

Het gaat om noodzakelijke amendementen gelet op de mogelijkheid voor een persoon om een verzoek in te dienen met het oog op adoptie van het kind van zijn voormalige partner na het huwelijk, de wettelijke samenwoning of de periode van samenleven (zie de voorgestelde artikelen 343, § 1, b/1 en 344-3).

De voormalige partner moet uitdrukkelijk worden beoogd in de artikelen die betrekking hebben op de intrafamiliale adoptie en artikel 353-2, § 1, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek moet dan ook worden gewijzigd.

Sonja BECQ (CD&V)  
Carina VAN CAUTER (Open Vld)  
Kristien VAN VAERENBERGH (N-VA)  
Raf TERWINGEN (CD&V)  
Philippe GOFFIN (MR)  
Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen)  
Özlem ÖZEN (PS)  
Annick LAMBRECHT (sp.a)  
Christian BROTCORNE (cdH)  
Gautier CALOMNE (MR)

N°14 DE MME **BECQ ET CONSORTS**Art. 2/1 (*nouveau*)**Insérer un article 2/1, rédigé comme suit:**

*“Art. 2/1. Dans l'article 353-2, § 1<sup>er</sup>, alinéa 1, du même Code, remplacé par la loi du 8 mai 2014, les modifications suivantes sont apportées:*

*1° les mots “ou d'un cohabitant” sont remplacés par les mots “, d'un cohabitant ou d'un ancien partenaire”;*

*2° les mots “ou du cohabitant” sont remplacés par les mots “, du cohabitant ou de l'ancien partenaire”. ”.*

**JUSTIFICATION**

Il s'agit d'amendements nécessaires compte tenu de la possibilité pour une personne d'introduire une demande en adoption de l'enfant de son ancien partenaire après le mariage, la cohabitation légale ou la période de vie commune (voir les articles 343, § J7, b/1 et 344-3 proposés).

Il y a lieu de viser expressément l'ancien partenaire dans les articles qui concernent l'adoption intrafamiliale et donc modifier l'article 353-2, § 1<sup>er</sup>, alinéa 1 du Code Civil.



Nr. 15 VAN MEVROUW **BECQ c.s.**

## Art. 3

**Dit artikel vervangen als volgt:**

*“Art. 3. In artikel 353-9, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 24 april 2003 en gewijzigd bij de wet van 17 maart 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:*

*1° de woorden “, of van de persoon met wie hij samenwoont” worden vervangen door de woorden “, van de persoon met wie de adoptant samenwoont of van de voormalige partner van de adoptant”;*

*2° de woorden “beide echtgenoten of samenwonenden” worden vervangen door de woorden “beide echtgenoten, samenwonenden of voormalige partners”.”*

## VERANTWOORDING

Het gaat om noodzakelijke amendementen gelet op de mogelijkheid voor een persoon om een verzoek in te dienen met het oog op adoptie van het kind van zijn voormalige partner na het huwelijk, de wettelijke samenwoning of de periode van samenleven (zie de voorgestelde artikelen 343, § 1, b/1 en 344-3).

De voormalige partner moet uitdrukkelijk worden beoogd in de artikelen die betrekking hebben op de intrafamiliale adoptie en artikel 353-9, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek moet dan ook worden gewijzigd.

Sonja BECQ (CD&V)  
Carina VAN CAUTER (Open Vld)  
Kristien VAN VAERENBERGH (N-VA)  
Raf TERWINGEN (CD&V)  
Philippe GOFFIN (MR)  
Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen)  
Özlem ÖZEN (PS)  
Annick LAMBRECHT (sp.a)  
Christian BROTCORNE (cdH)  
Gautier CALOMNE (MR)

N° 15 DE MME **BECQ ET CONSORTS**

## Art. 3

**Remplacer cet article par ce qui suit:**

*“Art. 3. Dans l’article 353-9, alinéa 1<sup>er</sup>, du même Code, inséré par la loi du 24 avril 2003 et modifié par la loi du 17 mars 2013, les modifications suivantes sont apportés:*

*1° les mots “ou cohabitant de l’adoptant” sont remplacés par les mots “, du cohabitant ou de l’ancien partenaire de l’adoptant”;*

*2° les mots “deux époux ou cohabitants” sont remplacés par les mots “deux époux, cohabitants ou anciens partenaires”.”*

## JUSTIFICATION

Il s’agit d’amendements nécessaires compte tenu de la possibilité pour une personne d’introduire une demande en adoption de l’enfant de son ancien partenaire après le mariage, la cohabitation légale ou la période de vie commune (voir les articles 343, § 1<sup>er</sup>, b/1 et 344-3 proposés).

Il y a lieu de viser expressément l’ancien partenaire dans les articles qui concernent l’adoption intrafamiliale et donc modifier l’article 353-9, alinéa 1<sup>er</sup> du Code Civil.

Nr. 16 VAN MEVROUW **BECQ c.s.**Art. 3/1 (*nieuw*)**Een artikel 3/1 invoegen, luidende:**

“Art. 3/1. In artikel 353-14, vierde lid, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 24 april 2003 en gewijzigd bij de wet van 19 maart 2010, worden de woorden “of van de persoon met wie hij samenwoont” vervangen door de woorden “, van de persoon met wie hij samenwoont of van zijn voormalige partner” en worden de woorden “of de persoon met wie hij samenwoont” vervangen door de woorden “, de persoon met wie hij samenwoont of zijn voormalige partner”.”.

## VERANTWOORDING

Het gaat om noodzakelijke amendementen gelet op de mogelijkheid voor een persoon om een verzoek in te dienen met het oog op adoptie van het kind van zijn voormalige partner na het huwelijk, de wettelijke samenwoning of de periode van samenleven (zie de voorgestelde artikelen 343, § 1, b/1 en 344-3).

De voormalige partner moet uitdrukkelijk worden beoogd in de artikelen die betrekking hebben op de intrafamiliale adoptie en artikel 353-14, vierde lid, van het Burgerlijk Wetboek moet dan ook worden gewijzigd.

Sonja BECQ (CD&V)  
 Carina VAN CAUTER (Open Vld)  
 Kristien VAN VAERENBERGH (N-VA)  
 Raf TERWINGEN (CD&V)  
 Philippe GOFFIN (MR)  
 Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen)  
 Özlem ÖZEN (PS)  
 Annick LAMBRECHT (sp.a)  
 Christian BROTCORNE (cdH)  
 Gautier CALOMNE (MR)

N° 16 DE MME **BECQ ET CONSORTS**Art. 3/1 (*nouveau*)**Insérer un article 3/1 rédigé comme suit:**

“Art. 3/1. Dans l’article 353-14, alinéa 4, du même Code, inséré par la loi du 24 avril 2003 et modifié par la loi du 19 mars 2010, les mots “ou cohabitant” sont remplacés chaque fois par les mots “, cohabitant ou ancien partenaire”.”.

## JUSTIFICATION

Il s’agit d’amendements nécessaires compte tenu de la possibilité pour une personne d’introduire une demande en adoption de l’enfant de son ancien partenaire après le mariage, la cohabitation légale ou la période de vie commune (voir les articles 343, § 1<sup>er</sup>, b/1 et 344-3 proposés).

Il y a lieu de viser expressément l’ancien partenaire dans les articles qui concernent l’adoption intrafamiliale et donc modifier l’article 353-14, alinéa 4 du Code Civil.

Nr. 17 VAN MEVROUW **BECQ c.s.**Art. 3/2 (*nieuw*)**Een artikel 3/2 invoegen, luidende:**

*“Art. 3/2. In artikel 353-18 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 24 april 2003, worden de woorden “of de persoon met wie deze laatste samenwoont” telkens vervangen door de woorden “, de persoon met wie deze laatste samenwoont of de voormalige partner”.”.*

## VERANTWOORDING

Het gaat om noodzakelijke amendementen gelet op de mogelijkheid voor een persoon om een verzoek in te dienen met het oog op adoptie van het kind van zijn voormalige partner na het huwelijk, de wettelijke samenwoning of de periode van samenleven (zie de voorgestelde artikelen 343, § 1, b/1 en 344-3).

De voormalige partner moet uitdrukkelijk worden beoogd in de artikelen die betrekking hebben op de intrafamiliale adoptie en artikel 353-18 van het Burgerlijk Wetboek moet dan ook worden gewijzigd.

Sonja BECQ (CD&V)  
 Carina VAN CAUTER (Open Vld)  
 Kristien VAN VAERENBERGH (N-VA)  
 Raf TERWINGEN (CD&V)  
 Philippe GOFFIN (MR)  
 Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen)  
 Özlem ÖZEN (PS)  
 Annick LAMBRECHT (sp.a)  
 Christian BROTCORNE (cdH)  
 Gautier CALOMNE (MR)

N° 17 DE MME **BECQ ET CONSORTS**Art. 3/2 (*nouveau*)**Insérer un article 3/2, rédigé comme suit:**

*“Art. 3/2. Dans l’article 353-18 du même Code, insérés par la loi du 24 avril 2003, les mots “ou cohabitant” sont chaque fois remplacés par les mots “, cohabitant ou ancien partenaire”.”.*

## JUSTIFICATION

Il s’agit d’amendements nécessaires compte tenu de la possibilité pour une personne d’introduire une demande en adoption de l’enfant de son ancien partenaire après le mariage, la cohabitation légale ou la période de vie commune (voir les articles 343, § 1<sup>er</sup>, b/1 et 344-3 proposés).

Il y a lieu de viser expressément l’ancien partenaire dans les articles qui concernent l’adoption intrafamiliale et donc modifier l’article 353-18 du Code Civil.

Nr. 18 VAN MEVROUW **BECQ c.s.**

## Art. 4

**Dit artikel vervangen als volgt:**

*“Art. 4. In artikel 356-1, derde lid, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 24 april 2003, worden de volgende wijzigingen aangebracht:*

*1° de woorden “van de echtgenoot van de adoptant of van de persoon met wie hij samenwoont” worden vervangen door de woorden “van de echtgenoot van de adoptant, van de persoon met wie de adoptant samenwoont of van de voormalige partner van de adoptant”;*

*2° de woorden “die echtgenoot of van de persoon met wie wordt samengewoond” worden vervangen door de woorden “die echtgenoot, van de persoon met wie hij samenwoont of van de voormalige partner” en de woorden “die echtgenoot of persoon met wie wordt samengewoond” worden vervangen door de woorden “die echtgenoot, persoon met wie hij samenwoont of voormalige partner”.”.*

**VERANTWOORDING**

Het gaat om noodzakelijke amendementen gelet op de mogelijkheid voor een persoon om een verzoek in te dienen met het oog op adoptie van het kind van zijn voormalige partner na het huwelijk, de wettelijke samenwoning of de periode van samenleven (zie de voorgestelde artikelen 343, § 1, b/1 en 344-3).

N° 18 DE MME **BECQ ET CONSORTS**

## Art. 4

**Remplacer cet article par ce qui suit:**

*“Art. 4. Dans l’article 356-1, alinéa 3, du même Code, inséré par la loi du 24 avril 2003, les modifications suivantes sont apportées:*

*1° les mots “du conjoint ou cohabitant” sont remplacés par les mots “du conjoint, du cohabitant ou de l’ancien partenaire”;*

*2° les mots “ce conjoint ou cohabitant” sont remplacés chaque fois par les mots “ce conjoint, cohabitant ou ancien partenaire”.”.*

**JUSTIFICATION**

Il s’agit d’amendements nécessaires compte tenu de la possibilité pour une personne d’introduire une demande en adoption de l’enfant de son ancien partenaire après le mariage, la cohabitation légale ou la période de vie commune (voir les articles 343, § 1<sup>er</sup>, b/1 et 344-3 proposés).

De voormalige partner moet uitdrukkelijk worden beoogd in de artikelen die betrekking hebben op de intrafamiliale adoptie en artikel 356-1, derde lid, van het Burgerlijk Wetboek moet dan ook worden gewijzigd.

Sonja BECQ (CD&V)  
Carina VAN CAUTER (Open Vld)  
Kristien VAN VAERENBERGH (N-VA)  
Raf TERWINGEN (CD&V)  
Philippe GOFFIN (MR)  
Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen)  
Özlem ÖZEN (PS)  
Annick LAMBRECHT (sp.a)  
Christian BROTCORNE (cdH)  
Gautier CALOMNE (MR)

Il y a lieu de viser expressément l'ancien partenaire dans les articles qui concernent l'adoption intrafamiliale et donc modifier l'article 356-1, alinéa 3 du Code Civil.

Nr. 19 VAN MEVROUW **BECQ c.s.**

## Art. 5

**Dit artikel vervangen als volgt:**

*“Art. 5. In artikel 356-2, derde lid, van hetzelfde wetboek, vervangen bij de wet van 8 mei 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:*

*1° de woorden “van een echtgenoot of samenwonende” worden vervangen door de woorden “van een echtgenoot, van een samenwonende of van de voormalige partner”;*

*2° de woorden “van de echtgenoot of samenwonende” worden vervangen door de woorden “van de echtgenoot, van de samenwonende of van de voormalige partner”.”.*

## VERANTWOORDING

Het gaat om noodzakelijke amendementen gelet op de mogelijkheid voor een persoon om een verzoek in te dienen met het oog op adoptie van het kind van zijn voormalige partner na het huwelijk, de wettelijke samenwoning of de periode van samenleven (zie de voorgestelde artikelen 343, § 1, b/1 en 344-3).

De voormalige partner moet uitdrukkelijk worden beoogd in de artikelen die betrekking hebben op de intrafamiliale adoptie en artikel 356-2, derde lid, van het Burgerlijk Wetboek moet dan ook worden gewijzigd.

Sonja BECQ (CD&V)  
Carina VAN CAUTER (Open Vld)  
Kristien VAN VAERENBERGH (N-VA)  
Raf TERWINGEN (CD&V)  
Philippe GOFFIN (MR)  
Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen)  
Özlem ÖZEN (PS)  
Annick LAMBRECHT (sp.a)  
Christian BROTCORNE (cdH)  
Gautier CALOMNE (MR)

N° 19 DE MME **BECQ ET CONSORTS**

## Art. 5

**Remplacer cet article par ce qui suit:**

*“Art. 5. Dans l’article 356-2, alinéa 3, du même Code, remplacé par la loi du 8 mai 2014, les modifications suivantes sont apportées:*

*1° les mots “ou d’un cohabitant” sont remplacés par les mots “, d’un cohabitant ou de l’ancien partenaire”;*

*2° les mots “ou cohabitant” sont remplacés par les mots “, du cohabitant ou de l’ancien partenaire”.”.*

## JUSTIFICATION

Il s’agit d’amendements nécessaires compte tenu de la possibilité pour une personne d’introduire une demande en adoption de l’enfant de son ancien partenaire après le mariage, la cohabitation légale ou la période de vie commune (voir les articles 343, § 1<sup>er</sup>, b/1 et 344-3 proposés).

Il y a lieu de viser expressément l’ancien partenaire dans les articles qui concernent l’adoption intrafamiliale et donc modifier l’article 356-2, alinéa 3 du Code Civil.

Nr. 20 VAN MEVROUW **BECQ c.s.**Art. 6 (*nieuw*)**Een artikel 6 invoegen, luidende:**

*“Art. 6. In artikel 356-3, tweede lid, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 24 april 2003, worden de woorden “of de persoon met wie deze samenwoont” vervangen door de woorden “, de persoon met wie deze samenwoont of de voormalige partner”.”.*

## VERANTWOORDING

Het gaat om noodzakelijke amendementen gelet op de mogelijkheid voor een persoon om een verzoek in te dienen met het oog op adoptie van het kind van zijn voormalige partner na het huwelijk, de wettelijke samenwoning of de periode van samenleven (zie de voorgestelde artikelen 343, § 1, b/1 en 344-3).

De voormalige partner moet uitdrukkelijk worden beoogd in de artikelen die betrekking hebben op de intrafamiliale adoptie en artikel 356-3, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek moet dan ook worden gewijzigd.

Sonja BECQ (CD&V)  
 Carina VAN CAUTER (Open Vld)  
 Kristien VAN VAERENBERGH (N-VA)  
 Raf TERWINGEN (CD&V)  
 Philippe GOFFIN (MR)  
 Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen)  
 Özlem ÖZEN (PS)  
 Annick LAMBRECHT (sp.a)  
 Christian BROTCORNE (cdH)  
 Gautier CALOMNE (MR)

N° 20 DE MME **BECQ ET CONSORTS**Art. 6 (*nouveau*)**Insérer un article 6, rédigé comme suit:**

*“Dans l’article 356-3, alinéa 2, du même Code, inséré par la loi du 24 avril 2003, les mots “ou cohabitant” sont remplacés par les mots “, cohabitant ou ancien partenaire”.”.*

## JUSTIFICATION

Il s’agit d’amendements nécessaires compte tenu de la possibilité pour une personne d’introduire une demande en adoption de l’enfant de son ancien partenaire après le mariage, la cohabitation légale ou la période de vie commune (voir les articles 343, § 1<sup>er</sup>, b/1 et 344-3 proposés).

Il y a lieu de viser expressément l’ancien partenaire dans les articles qui concernent l’adoption intrafamiliale et donc modifier l’article 356-3, alinéa 2 du Code Civil.